

**URZĄD
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KRAKOWIE**

31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5
Tel. (0-12) 421-75-79, 421-74-98, Fax (0-12) 422-78-20
E-mail: krakow@uokik.gov.pl

RKR-550w-007/00/MS- 600 /00

Kraków, dn. 20 kwietnia 2000r.

DECYZJA Nr RKR - 6/2000

Na podstawie art. 21 ust. 1 w związku z art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (t.j. Dz. U. z 1999r. Nr 52 poz. 547) odmawia się wszczęcia z urzędu – na podstawie skargi Pana Jacka Chruścielewicza zam. w Krakowie, przy ul. Borsuczej 5/30 - postępowania administracyjnego w sprawie nakazania zaniechania stosowania przez Polską Telewizję Kablową Operator Sp. z o.o. Oddział w Krakowie z siedzibą przy ul. Grzegórzeckiej 71 praktyki monopolistycznej polegającej na pobieraniu nadmiernie wygórowanych opłat za abonament satelitarnej telewizji kablowej, tj. nadmiernie wygórowanych cen w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu (...).

UZASADNIENIE

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie wpłynęła w dniu 8.03.2000r. skarga Pana Jacka Chruścielewicza zam. w Krakowie, przy ul. Borsuczej 5/30 (zwanego dalej „Skarżącym”) w sprawie podwyższenia przez Polską Telewizję Kablową Operator Sp. z o.o. (zwaną dalej „PTK”) o 4 zł wysokości opłat abonamentowych. Po przeprowadzeniu wnikliwej analizy powyższej skargi organ antymonopolowy – w trybie art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów - poinformował Skarżącego pismem z dnia 21.03.2000r. (znak: RKR-036-020/00/MS-406/2000) o niewszczynianiu postępowania administracyjnego przeciwko PTK w sprawie wysokości dokonanej przez nią podwyżki opłat abonamentowych – z uwagi na to, iż - z zawartych w skardze zarzutów oraz posiadanych przez Urząd informacji nie wynikało, że naruszone zostały przepisy ustawy o przeciwdziałaniu (...). Uwzględniono ponadto stanowisko Sądu Antymonopolowego zawarte w wyroku z dnia 17.03.1999r. (sygn. akt XVII Ama 77/98), w którym Sąd stwierdził, iż tradycyjni operatorzy telewizji kablowej utracili swą pozycją dominującą na rynku i w związku z tym ich działalność nie podlega ocenie na podstawie przepisów cyt. ustawy o przeciwdziałaniu (...).

W piśmie z dnia 23.03.2000r. – skierowanym do Prezesa Urzędu, a następnie otrzymanym zgodnie z właściwością przez Delegaturę w Krakowie w dniu 6.04.2000r. do ponownego rozpatrzenia – Skarżący podtrzymał zarzuty dotyczące stosowania przez PTK praktyki monopolistycznych.

Oceniając ponownie przedmiotową skargę organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Konieczną przesłanką do postawienia przedsiębiorcy zarzutu stosowania praktyk monopolistycznych jest posiadanie przez niego na właściwym rynku pozycji dominującej w rozumieniu art. 2 pkt 6 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu (...) albo jej formy kwalifikowanej – pozycji monopolistycznej. W świetle tego przepisu pozycję dominującą posiada przedsiębiorca, który na rynku krajowym lub lokalnym nie spotyka się z istotną konkurencją. Istotą dominacji rynkowej jest posiadanie przez przedsiębiorcę takiej siły rynkowej, która umożliwia mu zapobieganie powstaniu i rozwojowi konkurencji, jak również narzucanie konsumentom uciążliwych warunków umów lub stosowanie nadmiernie wygórowanych cen.

Dla określenia, czy dany przedsiębiorca posiada na rynku pozycję dominującą niezbędne jest określenie rynku relewantnego – zdefiniowanego przez prawo antymonopolowe – jako towary, które z punktu widzenia nabywcy mogą być uznane za substytutowe, tzn. mogą być zastępowalne z uwagi na ich przeznaczenie, użyteczność, cenę.

Stosownie do cytowanego orzeczenia Sądu Antymonopolowego - w niniejszej sprawie rynkiem relewantnym jest rynek krajowy, albowiem gwałtowny rozwój usług telekomunikacyjnych w zakresie telewizji satelitarnej, a w szczególności pojawienie się na rynku operatorów telewizji cyfrowej: WIZJA TV i CYFRA⁺, działających na terenie całego kraju i na terenie całego kraju prowadzących jednakową politykę marketingową, czyni już nieprzydatnym analizowanie relacji konkurencyjnych w zakresie wspomnianej działalności w odniesieniu do poszczególnych rynków lokalnych. Ponadto za traktowaniem usług telewizyjnych świadczonych za pośrednictwem urządzeń satelitarnych w aspekcie rynku krajowego, nie zaś lokalnego przemawia jeszcze ten wzgląd, że najwięksi operatorzy satelitarnej telewizji kablowej działają na znacznym obszarze kraju, a tym samym są obecni na wielu dotychczasowych rynkach lokalnych, a ponadto, co wymaga podkreślenia, są udziałowcami platform cyfrowych.

Konsekwencją rozwoju usług telewizji satelitarnej jest pojawienie się na tak zdefiniowanym rynku satelitarnej telewizji cyfrowej, będącej substytutem tradycyjnej telewizji kablowej. Oznacza to, że operatorów satelitarnej telewizji cyfrowej i satelitarnej telewizji kablowej należy uznać za konkurentów w rozumieniu art. 2 pkt 8 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu (...).

Skutkiem powstania i ekspansji operatorów satelitarnej telewizji cyfrowej było ograniczenie operatorów satelitarnej telewizji kablowej – w tym także PTK – możliwości jednostronnego narzucania abonentom warunków świadczenia usług, a w szczególności swobodnego dyktowania wysokości miesięcznego abonamentu. Działanie takie w chwili obecnej spowodowałoby bowiem przeniesienie popytu na rzecz operatorów satelitarnej telewizji cyfrowej, a w konsekwencji utratę abonentów i rynku zbytu.

Wymaga podkreślić, że Sąd Antymonopolowy w przywołanym wyroku z dnia 17.03.1999r. (sygn. akt XVII Ama 77/98) uznał, iż na skutek rozwoju konkurencyjnych operatorów satelitarnej telewizji cyfrowej, tradycyjni operatorzy telewizji kablowej utracili swą pozycję dominującą na rynku i w związku z tym ich działalność nie podlega ocenie na podstawie przepisów cyt. ustawy o przeciwdziałaniu (...). W uzasadnieniu tego wyroku Sąd stwierdził ponadto, że wyłączność na świadczenie usług telewizji kablowej w zasobach mieszkaniowych spółdzielni nie ma większego znaczenia dla siły rynkowej operatora, ponieważ spółdzielnia ma możliwość wypowiedzenia umowy i znalezienia innego potencjalnego kontrahenta, z czym operator musi się liczyć, a dla abonentów alternatywnym sposobem zaspokojenia ich potrzeb jest oferta operatorów satelitarnej telewizji cyfrowej.

Uwzględnienie argumentacji Sadu Antymonopolowego prowadzi do stwierdzenia, że PTK nie posiada na lokalnym rynku usług telewizji satelitarnej pozycji dominującej. Posiadanie takiej pozycji przez PTK jest warunkiem koniecznym do postawienia jej zarzutu stosowania praktyk monopolistycznych, a jej brak stanowi podstawę do niewszczęcia z urzędu postępowania administracyjnego w tej sprawie.

Nawet jednak, gdyby – z ostrożności procesowej – przyjąć za Skarżącym, że PTK posiada na lokalnym rynku usług telewizji satelitarnej pozycję monopolistyczną, należałoby udowodnić, iż wykorzystuje ją w celu pobierania nadmiernie wygórowanych opłat abonamentowych. Przy ocenie, czy cena pobierana przez przedsiębiorcę posiadającego pozycję monopolistyczną na rynku jest ceną nadmiernie wygórowaną w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu (...), stosowane jest kryterium porównawcze z cenami pobieranymi przez potencjalnych konkurentów, działających na innych rynkach.

W toku podjętych czynności wyjaśniających organ antymonopolowy ustalił na podstawie podanej przez Skarżącego wysokości dokonanej przez PTK podwyżki, iż korzysta on z pakietu Basic. Miesięczna opłata abonamentowa za ten pakiet wzrosła od dnia 30.03.2000r. z kwoty 35,38 zł do kwoty 39,92 zł, tj. o 4,54 zł, co odpowiada kwocie podanej przez Skarżącego. Z posiadanych przez organ antymonopolowy informacji przesłanych przez PTK do abonentów wynika, że podwyżka spowodowana była znacznym wzrostem kosztów działalności ponoszonych przez operatora, w szczególności kosztów zakupu programów, naprawy i zabezpieczania urządzeń. Dodatkową przyczyną podwyżki była inflacja oraz zmiana kursu waluty polskiej, co wpłynęło bezpośrednio na podwyższenie kosztów zakupu zagranicznych programów.

Ponadto organ antymonopolowy ustalił i porównał wysokość miesięcznego abonamentu pobieranego przez potencjalnych konkurentów PTK za pakiety o zbliżonej ilości programów. Poniższe zestawienie przedstawia wysokość pobieranego przez operatorów miesięcznego abonamentu oraz zawartość oferowanych pakietów.

PTK (pakiet Basic)	AUTOKOM (pakiet Multicom)	WIZJA TV (pakiet Wizja rodzinna)	CYFRA ⁺ (pakiet tematyczny)
39,92 zł	34,90 zł	54 zł	41 zł
(59 programów. w tym pakiet WIZJA TV i programy polskie)	(64 programy satelitarne i polskie)	(48,60 zł z bonifikatą) (23 programy tematyczne oraz programy polskie i satelitarne)	(39 zł z bonifikatą) (20 programów tematycznych.+ 8 programów polskich + ok. 100 programów satelitarnych)

Analiza powyższego zestawienia wskazuje, iż oferty operatorów satelitarnej telewizji cyfrowej i satelitarnej telewizji kablowej są porównywalne pod względem wysokości miesięcznej opłaty abonamentowej. Podkreślenia natomiast wymaga okoliczność, że oferty operatorów satelitarnej telewizji cyfrowej zawierają więcej programów niż operatorów satelitarnej telewizji kablowej. W ocenie organu antymonopolowego zastosowanie kryterium porównawczego nie daje podstaw do postawienia PTK zarzutu pobierania cen nadmiernie wygórowanych i wszczęcia postępowania administracyjnego z urzędu.

Skarżący wystąpił do organu antymonopolowego jako osoba fizyczna, nie prowadząca żadnej działalności gospodarczej, a zatem powinien być traktowany jako konsument w rozumieniu art. 2 pkt 11 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu (...). W związku z powyższym nie przysługuje mu legitymacja do żądania wszczęcia postępowania administracyjnego, albowiem z wnioskiem takim mogą – stosownie do treści art. 21 ust. 2 ustawy – wystąpić wyłącznie przedsiębiorcy, organy kontroli państwowej i społecznej,

organy gmin, powiatowy rzecznik konsumentów oraz organizacje społeczne, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów. Jednakże organ antymonopolowy może w interesie konsumenta wszcząć z urzędu postępowanie administracyjne i w wypadku wydania decyzji – poinformować konsumenta o treści rozstrzygnięcia.

Art. 21 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu (...) stanowi, że nie wszczyna się postępowania administracyjnego, jeżeli z zawartych w żądaniu (wniosku) oraz posiadanych przez organ antymonopolowy informacji wynika, że nie zostały naruszone przepisy w/w ustawy, w tym: art. 4, art. 5 art. 7. W tym przypadku organ antymonopolowy informuje na piśmie występujące z żądaniem (wnioskiem) o niewszczygnięciu postępowania administracyjnego, podając uzasadnienie. Postępowanie jednak wszczyna się, jeżeli w terminie dwutygodniowym uprawniony lub zobowiązany żądanie (wniosek) podtrzyma. Natomiast zgodnie z art. 21 ust. 1 in fine w/w ustawy odmowa wszczęcia postępowania następuje w drodze decyzji.

Wobec niespójności redakcji przepisów art. 21 ust. 1 i art. 21 ust. 4 cyt. ustawy o przeciwdziałaniu (...) w kwestii wszczęcia postępowania administracyjnego należy przyjąć za Sądem Antymonopolowym (tak: wyrok z dnia 26.03.1997r. sygn. akt XVII Ama 87/96) – że „organ antymonopolowy nie ma obowiązku każdorazowego wszczynania postępowania w przypadku podtrzymania takiego żądania (wniosku) w sytuacji, o której mowa w art. 21 ust. 4 ustawy. Natomiast istotne jest aby odmowa wszczęcia postępowania miała formę decyzji”. Konieczność wydania decyzji w przypadku odmowy wszczęcia postępowania z urzędu potwierdził dodatkowo Sąd w wyroku z dnia 21.10.1998r. (sygn. akt XVII Ama 33/98), w którym uznał, że „odmowa wszczęcia postępowania z urzędu powinna, stosownie do art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu (...), nastąpić w formie decyzji, która może być zaskarżona w trybie art. 10 ust. 1 tej ustawy, celem poddania kontroli sądowej zgodności z prawem motywów, którymi kierował się organ antymonopolowy”.

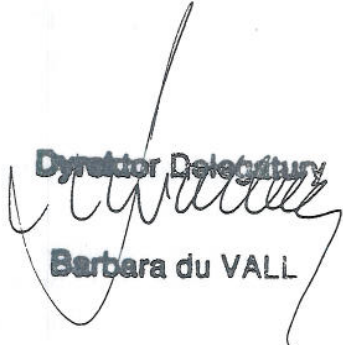
Uwzględniając powyższe stanowiska Sądu Antymonopolowego oraz okoliczność, iż z dokonanych ustaleń nie wynika, aby PTK swoim zachowaniem naruszyła przepisy ustawy o przeciwdziałaniu (...), organ antymonopolowy postanowił odmówić wszczęcia z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiotowej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, organ antymonopolowy orzekł, jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy Skarżącemu odwołanie do Sądu Okręgowego - Sądu Antymonopolowego w Warszawie, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia.

Otrzymują:

1 x Pan Jacek Chruścielewicz, ul. Borsucza 5/30; 30-408 Kraków
1 x a/a

Dyrektor Delegatury

Barbara du VALL